

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

08.12.2023

м. Ужгород

№ 1113

*Про Програму збереження об'єктів культурної спадщини
Закарпатської області на 2024 – 2026 роки*

Відповідно до статей 4 і 15 Закону України „Про правовий режим воєнного стану”, статей 6 і 39 Закону України „Про місцеві державні адміністрації”, Закону України „Про охорону культурної спадщини”, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні” (зі змінами), № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій”, постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 „Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану”, з метою охорони об'єктів культурної спадщини:

1. Затвердити Програму збереження об'єктів культурної спадщини Закарпатської області на 2024 – 2026 роки, що додається.
2. Рекомендувати виконавчим комітетам сільських, селищних, міських рад розробити відповідні програми та передбачити кошти для їх реалізації під час формування бюджетів на відповідний рік.
3. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови державної адміністрації – начальника військової адміністрації Шинкарюка І. С.

**В. о. голови обласної державної
адміністрації – начальника
обласної військової адміністрації**

Мирослав БІЛЕЦЬКИЙ

ПРОГРАМА
збереження об'єктів культурної спадщини
Закарпатської області на 2024 – 2026 роки

1. Загальні положення

Об'єкти культурної спадщини Закарпаття є невід'ємною частиною історико-культурного надбання України. На сьогодні на території області взяті під охорону держави та потребують збереження 1837 пам'яток матеріальної культурної спадщини, з яких: 506 – археології, 524 – історії, 93 – монументального мистецтва, 489 – архітектури та містобудування, 41 – садово-паркового мистецтва, 175 – ландшафтних, 9 – науки і техніки. Серед них понад 150 належать до категорії пам'яток національного значення, насамперед, середньовічні замки та унікальні пам'ятки сакральної дерев'яної архітектури.

Програма збереження об'єктів культурної спадщини Закарпатської області на 2024 – 2026 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до законів України „Про правовий режим воєнного стану”, „Про місцеві державні адміністрації”, „Про охорону культурної спадщини”, „Про музеї та музейну справу”, „Про охорону археологічної спадщини”, „Про регулювання містобудівної діяльності”, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні” (зі змінами), № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій”, інших нормативно-правових актів у сфері охорони культурної спадщини, рішення обласної ради від 20.12.2019 № 1631 „Про План заходів із реалізації у 2021 – 2023 роках Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області на період 2021 – 2027 років”.

Важливе місце серед об'єктів посідають замки – цінні архітектурні споруди, свідки оборонної будівельної техніки Середньовіччя. Відносно збереженими є Ужгородський, Мукачівський „Паланок” та Чинадіївський замки, які сьогодні діють як музейні заклади. Водночас Невицький, Середнянський, Квасівський, Виноградівський, Королівський, Хустський замки перебувають у незадовільному стані. Об'єкти, розташовані на території області, зазначені у Переліку пам'яток замкової архітектури, які потребують першочергової реставрації та консервації (додаток 2 до Програми).

Перлинами пам'яток архітектури Закарпаття є дерев'яні церкви. Дві з них (Церква Вознесіння у смт Ясіня Рахівського району та Церква Святого Архангела Михайла у с. Ужок Великоберезнянського району) занесені до Списку світової спадщини ЮНЕСКО. Переважна більшість дерев'яних храмів є діючими, близько 40 відсотків дерев'яних сакральних споруд знаходяться в аварійному стані, а деякі – на межі повної руйнації. Проблемним є стан дахів, стін, фундаментів,

відсутній належний облік церковного начиння, пожежна сигналізація, блискавкозахист тощо.

Паспорт Програми наведено у додатку 1 до Програми.

2. Мета Програми

Метою Програми є створення ефективних і сприятливих умов для розвитку сфери охорони культурної спадщини, забезпечення належного рівня збереження об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, удосконалення ведення обліку, здійснення їх державної реєстрації.

Програма розрахована на 2024 – 2026 роки і визначає шляхи реалізації комплексу заходів із забезпечення охорони та збереження пам'яток, паспортизації пам'яток археології, архітектури та містобудування, історії та культури, монументального і садово-паркового мистецтва, ландшафтних, пам'яток науки і техніки.

3. Основні завдання Програми

Одним із основних завдань державної політики у сфері охорони культурної спадщини є здійснення комплексних заходів із обліку об'єктів культурної спадщини, що передбачає їх наукове вивчення, класифікацію та державну реєстрацію. Паспортизація пам'яток культурної спадщини дасть змогу отримати більш повну і достовірну інформацію про них, запровадити електронну форму збереження та подання інформації, що відповідатиме вимогам міжнародних конвенцій із охорони культурної спадщини щодо доступності інформації про об'єкти культурної спадщини.

На території області розташована велика кількість об'єктів матеріальної культурної спадщини, що не набули правового статусу пам'ятки відповідно до Закону України „Про охорону культурної спадщини”. Насамперед це стосується об'єктів археологічної спадщини, які не взято на облік органами охорони культурної спадщини та не відображено у містобудівній і земельно-кадастровій документації. Внаслідок цього недосліджені об'єкти археологічної спадщини можуть бути втраченими назавжди. Територія історичних населених міст області є недостатньо обстеженою із застосуванням методів археології (розвідок, шурфування).

Питання охорони пам'яток історії та культури на сьогодні перебуває на контролі виконавчих органів міських рад, кожен з яких опікується вузьким переліком завдань у сфері охорони культурної спадщини. Департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації веде облік, координує заходи щодо охорони та збереження пам'яток, здійснює контроль за збереженням пам'яток. Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації забезпечує дотримання державних стандартів, норм і правил забудови у межах історичних ареалів міста, погоджує відповідну містобудівну документацію.

Райдержадміністрації – районні військові адміністрації та виконавчі комітети місцевих рад територіальних громад здійснюють утримання пам'яток, переданих їм в оперативне управління. Ефективне виконання завдань за вказаними напрямками можливе шляхом здійснення послідовних системних заходів із виявлення та дослідження об'єктів культурної спадщини, встановлення для кожної із пам'яток меж та режимів використання зон охорони.

4. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Значних труднощів у справі збереження традиційної архітектурної спадщини спричиняють ремонтні роботи на храмових спорудах, які здійснюються релігійними громадами, здебільшого, без погодження. Неконтрольовані роботи стали причиною значних пошкоджень, як зовнішнього вигляду пам'яток, так і їх інтер'єрів: перемальовані іконостаси, знищений стінопис тощо. Зазначені об'єкти внесені до Переліку пам'яток дерев'яної сакральної архітектури області, які потребують ремонту та реставрації (додаток 3 до Програми).

Приватизація масової житлової забудови, збільшення прошарку заможних громадян, які з міркувань бізнесу чи власного престижу приватизовують найкращі ділянки землі та споруди, швидкими темпами веде до суттєвих змін історичного середовища, повальної і непродуманої зміни традиційної історичної забудови та руйнування планувальної структури центральних історично цінних частин населених місць.

5. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

До засобів розв'язання проблеми належать такі заходи:

залучення спеціалізованих організацій пам'яткознавчого профілю до виявлення та дослідження пам'яток;

занесення інформації, отриманої у результаті дослідження пам'яток, до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, Земельного кадастру України та історико-архітектурних опорних планів історичних населених міст області;

інформування користувачів пам'яток про наявні обмеження та вимоги до господарської діяльності у встановлених зонах охорони;

складання облікової документації на щойно виявлені об'єкти культурної спадщини та направлення її до органів охорони культурної спадщини для надання охоронного статусу даним об'єктам;

розроблення наукової проектно-кошторисної документації для проведення ремонтно-реставраційних робіт з метою виведення із аварійного стану пам'яток архітектури національного, місцевого значення, насамперед пам'яток дерев'яної сакральної архітектури;

проведення експертної оцінки виготовленої проектно-кошторисної документації для виконання робіт із консервації, реставрації, ремонту;

проведення робіт із консервації, реставрації, реабілітації на пам'ятках архітектури національного, місцевого значення, пам'ятках дерев'яної сакральної архітектури, інших об'єктах культурної спадщини;

сприяння залученню інвестицій для збереження, реставрації, реабілітації, музеєфікації і використання пам'яток;

поповнення фондів колекцій обласних музеїв;

створення на території області розвинутої інфраструктури науково-дослідних, проектних, ремонтно-реставраційних організацій для збереження пам'яток культурної спадщини;

забезпечення укладання охоронних договорів між відповідним органом охорони культурної спадщини та власниками (уповноваженими ними органами) і користувачами пам'яток.

Виконання Програми дасть змогу поліпшити облік, охорону, збереження та використання об'єктів культурної спадщини, проведення наукових досліджень, здійснення контролю за дотриманням пам'ятко-охоронного законодавства та оперативне реагування у разі його порушення, а також повноту та доступність інформації про об'єкти культурної спадщини, усе це сприятиме реалізації державної пам'ятко-охоронної політики в Закарпатській області.

6. Фінансове забезпечення виконання заходів Програми

Виконання заходів Програми здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету та коштів інших джерел, не заборонених законодавством (додатки 4 і 5 до Програми).

Головним розпорядником коштів Програми є департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації.

Фінансове забезпечення заходів, реалізація яких передбачається цією Програмою, здійснюватиметься відповідно до вимог законодавства у межах видатків, передбачених в обласному бюджеті на відповідний рік, і може коригуватися під час її виконання.

Програма розрахована на середньострокову перспективу – три роки – 2024 – 2026 роки.

7. Очікувані результати

Реалізація Програми дасть можливість:

створення експертних груп, науково-методичних рад із здійснення заходів щодо охорони, обліку, ремонту, реставрації, вивчення та популяризації культурної спадщини;

створення бази даних наукової та проектно-кошторисної документації, проведення інвентаризації, паспортизації всіх об'єктів культурної спадщини в області;

розроблення історико-архітектурних опорних планів історичних населених міст області та нанесення пам'яток культурної спадщини на земельно-кадастрову документацію;

здійснення державного контролю за дотриманням правил і норм охорони культурної спадщини, незалежно від форм власності, що передбачено законодавством;

укладення договорів із благодійними фондами про спільну діяльність щодо охорони і збереження культурної спадщини;

залучення місцевих та міжнародних донорських фондів до фінансування робіт, пов'язаних із ремонтом та реставрацією історико-архітектурних пам'яток Закарпаття;

формування глибокої національної самосвідомості серед населення краю; розвитку туристичної галузі;

входження України до європейської спільноти як держави, що виконує свої міжнародно-правові зобов'язання у сфері охорони культурної спадщини.

Виконання Програми дасть позитивні зрушення у сфері охорони культурної спадщини, передусім усвідомлення суспільством необхідності збереження пам'яток для нинішнього і майбутніх поколінь як важливого чинника патріотичного виховання громадян, розвитку національної свідомості українського народу, підтримки національно-культурної самобутності національних меншин в Україні.

8. Контроль за виконанням Програми

Контроль за виконанням Програми здійснює департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації за участі центральних та місцевих органів влади, відповідальних за виконання заходів Програми.

Департаментом культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації щороку здійснюється підготовка звітів та відповідної інформації про хід виконання Програми для подання Закарпатській обласній раді та Міністерству культури та інформаційної політики України.

ПАСПОРТ
Програми збереження об'єктів культурної спадщини
Закарпатської області на 2024 – 2026 роки

1.	Ініціатор та розробник Програми	Департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації		
2.	Підстава для розроблення Програми	Закони України „Про культуру”, „Про охорону культурної спадщини”, „Про охорону археологічної спадщини”, „Про музеї та музейну справу”, „Про регулювання містобудівної діяльності”, розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366-р „Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року”		
3.	Розробник Програми	Департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації		
4.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації		
5.	Учасники Програми	Департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, органи місцевого самоврядування, комунальні заклади культури Закарпатської обласної ради		
6.	Терміни реалізації Програми	2024 – 2026 роки		
7.	Етапи виконання Програми	2024 – 2026 роки		
8.	Перелік місцевих бюджетів, що беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет		
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього	8700,0 тис. гривень		
	у тому числі:	2024 рік	2025 рік	2026 рік
	кошти державного бюджету	–	–	–
	кошти обласного бюджету	2200,0	3000,0	3500,0
	кошти місцевих бюджетів, інших джерел	–	–	–

ПЕРЕЛІК
пам'яток замкової архітектури області, які потребують
першочергової реставрації та консервації

Середнянський замок, XII століття

Замок є однією із найстаріших оборонних споруд європейського середньовіччя. На сьогодні замок знаходиться у руїнах. Першу чергу консерваційних робіт було виконано у 1972 році.

Невицький замок, XII – XIII століття

Середньовічний замок представляє собою комплекс оборонних споруд, пристосованих до рельєфу місцевості. На території Невицького замку археологами виявлено городище ранньозалізного віку VIII – VII ст. до н.е.

Мукачівський замок „Паланок”, XIV – XVII століття

Замок розташований на південно-західній околиці міста, на стрімкій гірці, що піднімається серед оточуючої її рівнини. Після суттєвих (відновлювальних) робіт у замку „Паланок” знаходиться краєзнавчий музей міста Мукачево і Мукачівського району.

Чинадіївський замок, XIV – XV століття

Замок належав володарям Мукачево-Чинадієвської домонії. У XIV – XVII ст. ним володіли окремі феодалі, що позначилося на його оборонній функції. Замок зберіг свій первісний вигляд і має велику історико-архітектурну цінність, характеризує тип резиденції феодала.

Квасівський замок, XII – XIII століття

Феодальний замок у XII – XIII ст. розташований на торговельному шляху з Марамороша у Задунав'я. Квасівський замок (руїни) типовий зразок оборонної архітектури Середньовіччя.

Королівський замок „Нялаб”, XII – XVII століття

Побудова Королівського замку, як встановили дослідники, здійснювалася у два етапи, була споруджена вежа-донжон, що виконувала функцію оборонного характеру. Унікальність замку полягає в архітектурно-конструктивній цінності.

Виноградівський замок „Канков”, XII – XIV століття

На Чорній горі, за інформацією джерел, знаходилося слов'янське городище, де був збудований замок „Канков” із масивною підквадратною вежею-донжоном. Зберігання руїн замку та їх консервація має історичне і пізнавальне значення.

Хустський замок, XI – XII століття

Перша згадка про оборонну споруду на домінуючій над містом гірці відноситься до XI ст. У XVII ст. вибух порохового складу спричинив значні руйнування, пізніше дві блискавки остаточно зруйнували замок і він поволі перетворюється в руїни.

Ужгородський замок, XI – XIV століття

Ужгородський середньовічний замок розташований на гірці природного походження. Як свідчать археологічні джерела, він споруджений на місці колишнього городища ранньозалізного віку (VIII – VII ст. до н.е.). Замок споруджений за принципами західно-європейських фортець – це триповерхова будівля у стилі ренесанс.

На сьогодні у замку розміщений комунальний заклад „Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Тиводара Легоцького” Закарпатської обласної ради.

**Директор департаменту культури
обласної військової адміністрації**

Євген ТИЩУК

ПЕРЕЛІК
пам'яток дерев'яної сакральної архітектури області,
які потребують ремонту та реставрації

№ з/п	Найменування пам'ятки	Датування	Місцезнаходження
УЖГОРОДСЬКИЙ РАЙОН			
1.	Св. арх. Михайла	1798 рік	с. Бегендяцька Пастіль
2.	Св. Іллі (Непорочного зачаття Пр. Богородиці)	1791 рік	с. Буківцьово
3.	Св. арх. Михайла	середина XVIII ст.	с. Вишка
4.	Св. Миколи	1759 рік	с. Гусний
5.	Св. арх. Михайла	1907 рік	с. Домашин
6.	Покрови Пр.Богородиці	1761 рік	с. Кострина
7.	Покрови Пр.Богородиці	XIX ст.	с. Костринська Розтока
8.	Св. арх. Михайла	1893 рік	с. Нова Стужиця
9.	Св. Василя Великого	1831 – 1834 роки	с. Сіль
10.	Св. Миколи	1905 рік	с. Стара Стужиця
11.	Св. Івана Хрестителя	1769 рік	с. Сухий
12.	Св. арх. Михайла	1745 рік	с. Ужок
13.	Св. Миколи	1794 рік	с. Чорноголова
БЕРЕГІВСЬКИЙ РАЙОН			
14.	Вознесення Господнього	1940 рік	с. Гуняді
15.	Дзвіниця	XVIII ст.	с. Четово
16.	Св. арх. Михайла	1770 рік	с. Бобове
17.	Успіння Пр. Богородиці	1669 рік	с. Новоселиця
18.	Стрітєння Господнього	XV ст. – 1750 рік	с. Руська Долина
МУКАЧІВСЬКИЙ РАЙОН			
19.	Введення Пр. Богородиці	XIX ст.	с. Абранка
20.	Св. Духа	XIX ст.	с. Бистрий
21.	Успення Пр. Богородиці	1935 рік	с. Веретичів
22.	Св. пр. Іллі	1925 рік	с. Верхня Грабівниця
23.	Св. Духа	1779 рік	с. Гукливий

24.	Св. Василя Великого	початок XX ст.	с. Задільське
25.	Св. пр. Іллі	1992 рік	с. Збини
26.	Св. Духа	1904 рік	с. Котельниця
27.	Св. Миколи	XIX/XX ст.	с. Мішкаровиця
28.	Стрітєння Господнього	1888 рік (Верб'яж)	с. Нова Розтока
29.	Різдва Пр. Богородиці	1932 рік	с. Пашковець
30.	Вознесення Господнього	1947 рік	с. Перехресний
31.	Преображення Господнього	1887 рік	с. Петрусовиця
32.	Вознесення Господнього	1898 рік	с. Тишів
33.	Воздвиження Чесного Хреста	1921 рік (1926 рік)	с. Яблунів
34.	Вознесення Господнього	кінець XIX ст.	с. Яловий
35.	Покрови Пр. Богородиці	XVIII ст.	с. Дешковиця
36.	Св. арх. Михайла	1658 рік	с. Івашковиця
37.	Каплиця	XIX ст.	с. Кам'янське
38.	Св. Духа	1922 рік	с. Климовиця
39.	Введення Пр. Богородиці	1734 рік	с. Локіть

ХУСТСЬКИЙ РАЙОН

40.	Св. арх. Михайла	1808 рік	с. Буковець
41.	Св. арх. Михайла	1933 рік	с. Верхній Бистрий
42.	Св. Миколи	1804 рік	с. Верхній Студений
43.	Покрови Пр. Богородиці	1924 рік	с. Діл
44.	Покрови Пр. Богородиці	1930 рік	с. Завийка
45.	Св. Миколи	1798 рік	с. Ізки
46.	Св. Духа	1795 рік	с. Колочава
47.	Успення Пр. Богородиці	1937 рік	с. Репинне
48.	Св. Миколи	1830 рік	с. Лозянський
49.	Св. пр. Іллі	1926 рік	с. Лозянський
50.	Введення Пр. Богородиці	1928 рік	с. Лопушний
51.	Св. арх. Михайла	XVII ст., 1818 рік	с. Негровець
52.	Св. Миколи	XVIII ст.	с. Негровець-Імшадь

53.	Благовіщення Пр. Богородиці	1820 рік	с. Нижній Студений
54.	Каплиця	перша половина XIX ст.	с. Новоселиця
55.	Св. Миколи	1750 рік	с. Обляска
56.	Введення Пр. Богородиці	XVIII ст.	с. Павловець
57.	Різдва Пр. Богородиці	1780 рік	с. Пилипець
58.	Св. Миколи	XVII ст. – 1785 рік	с. Подобовець
59.	Вознесення Господнього	1936 рік	с. Потік
60.	Св. Миколи	1797 рік	с. Присліп
61.	Св. Дмитра	1780 рік	с. Репинне
62.	Св. Миколи	XVII ст., 1751 рік	с. Рекіти
63.	Введення Пр. Богородиці	XVII ст., 1750 рік	с. Розтока
64.	Каплиця	XIX ст.	с. Рудавець
65.	Покрови Пр. Богородиці	1817 рік	с. Синевірська Поляна
66.	Св. Василя Великого	1934 рік	с. Сойми
67.	Св. пр. Іллі	1927 рік	с. Сопки
68.	Покрови Пр. Богородиці	1913 рік	с. Стригальня
69.	Св. ап. Петра і Павла	XVIII ст.	с. Сухий
70.	Св. Івана Хрестителя	1931 рік	с. Тітківці
71.	Введення в храм Пр. Богородиці	1809 рік	с. Торунь
72.	Св. Миколи	1808 рік	с. Тюшка

МУКАЧІВСЬКИЙ РАЙОН

73.	Св. Дмитра	XVIII ст.	с. Вільховиця
74.	Св. Юрія	XIX ст.	с. Герцовці
75.	Св. Отців	1924 рік	с. Ільківці
76.	Царя Христа	1901 рік	с. Коноплівці
77.	Різдва Пр. Богородиці	1946 рік	с. Нижній Конопець
78.	Різдва Пр. Богородиці	1943 рік	с. Пузняковці
79.		XVIII ст.	с. Ракошино
80.	Св. арх. Михайла	XVIII ст.	с. Руська Кучава
81.	Св. арх. Михайла	XVII ст. (Серенчівці)	с. Щасливе

УЖГОРОДСЬКИЙ РАЙОН

82.	Св. Василя Великого	XVII ст. – 1748 рік	с. Лікціари
-----	---------------------	------------------------	-------------

РАХІВСЬКИЙ РАЙОН

83.	Св. арх. Михайла	1870 рік	с. Білин
84.	Св. Дмитра	1870 рік (1893 рік)	с. Верхнє Водяне
85.	Успення Пр. Богородиці	1778 рік	с. Ділове
86.	Св. ап. Петра і Павла	1860 рік (Білий Потік)	с. Ділове
87.	Різдва Пр. Богородиці	1860 рік (1931 рік)	с. Кваси
88.	Преображення Господнього	1871 рік (Плитоватий)	с. Лазещина
89.	Св. ап. Петра і Павла	1780 рік	с. Лазещина
90.	Зішестя св. Духа	1947 рік	с. Луг
91.	Каплиця	кінець XIX ст.	м. Рахів
92.	Св. пр. Іллі	1931 рік	с. Росішка
93.	Св. Миколи (верхня)	1428 рік (1705 рік)	с. Середнє Водяне
94.	Св. Миколи (нижня)	XVII ст.	с. Середнє Водяне
95.	Св. арх. Михайла	1856 рік	с. Стебний
96.	Успення Пр. Богородиці	1836 рік	с. Чорна Тиса
97.	Вознесення Господнього	1824 рік	селище Ясіня
98.	Св. арх. Михайла	XIX ст.	селище Ясіня

МУКАЧІВСЬКИЙ РАЙОН

99.	Св. арх. Михайла	1931 рік	с. Плав'є
100.	Вознесіння Господнього	1946 рік	с. Родникова Гута
101.	Св. Миколи	1588 рік, (1759 рік Бистрий)	м. Свалява
102.	Св. ап. Петра і Павла	XVIII/XIX ст.	с. Уклин

ТЯЧІВСЬКИЙ РАЙОН

103.	Покрови Пр. Богородиці	1899 рік	с. Біловарці
104.	Св. Миколи	1604 рік	с. Нижня Апша
105.	Св. Василя Великого	XVIII ст.	с. Нижня Апша
106.	Вознесення Господнього	1928 рік	с. Добрянське
107.	Св. Миколи	1470 рік – XVIII ст.	с. Колодне
108.	Св. арх. Михайла	1908 рік	с. Тарасівка
109.	Каплиця	1910 рік	с. Тарасівка

УЖГОРОД

110.	Св. арх. Михайла	1777 рік (1976 року перенесена з м. Мукачево, 1927 року перенесена із с. Шелестово)	м. Ужгород
------	------------------	---	------------

ХУСТСЬКИЙ РАЙОН

111.	Благовіщення Пр. Богородиці	1774 рік (монастир)	с. Бороняво
112.	Св. Миколи	1779 рік	с. Данилово
113.	Св. арх. Михайла	1668 рік	с. Крайниково
114.	Св. Параскеви	1613 рік	с. Нижнє Селище
115.	Св. Параскеви	1753 рік	с. Олександрівка
116.	Св. Миколи	XVII ст., 1770 рік	с. Сокирниця
117.	Дзвіниця	кінець XVIII ст.	с. Сокирниця

**Директор департаменту культури
обласної військової адміністрації**

Євген ТИЩУК

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАХОДИ
Програми збереження об'єктів культурної спадщини
Закарпатської області на 2024 – 2026 роки

	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовний обсяг фінансування			Очікуваний результат
					Роки			
					2024	2025	2026	
1.	Поетапне проведення інвентаризації об'єктів культурної спадщини	1.1. Інвентаризація пам'яток археології, історії, монументального мистецтва 1.2. Інвентаризація пам'яток архітектури та містобудування	Департамент культури облдержадміністрації – обласної військової адміністрації, виконавчі комітети місцевих рад (ТГ)	Обласний бюджет	400,0	500,0	600,0	Перевірка стану пам'яток, фотофіксація, складання облікової документації та заключення охоронних договорів
2.	Розроблення та впровадження електронної бази даних паспортів на 700 об'єктів культурної спадщини	2.1. Створення електронної бази даних на 200 об'єктів археології, історії, монументального мистецтва та 500 пам'яток архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва, у тому числі:			100,0	150,0	200,0	Створення бази даних на 700 об'єктів культурної спадщини

		програмне забезпечення, витратні матеріали (диски, флешпам'ять, зовнішні вінчестери), картографічні, бібліографічні, архівні матеріали, фотографії об'єктів (фотоальбоми) та тематичні каталоги						
3.	Проведення охоронних археологічних робіт із вивчення об'єктів та культурного шару на пам'ятках археології, робіт із визначення меж пам'яток археології	3.1 Проведення охоронних археологічних робіт на аварійних пам'ятках археології, робіт із визначення меж пам'яток археології. 3.2. Проведення археологічних та геодезичних робіт із дослідження замків області з метою подальшої їх музеєфікації та використання в туризмі		200,0	250,0	300,0	Проведення охоронних археологічних робіт на 14 аварійних пам'ятках археології, роботи із визначення меж пам'яток археології. Проведення археологічних та геодезичних робіт на 37 пам'ятках	
4.	Виготовлення облікової документації на об'єкти культурної	4.1. Розроблення облікової документації на об'єкти культурної спад-		300,0	350,0	400,0	Паспортизація 37 об'єктів	

	спадщини місцевого значення (археологічні, історичні, монументального мистецтва, архітектури та містобудування, садово-паркового мистецтва, ландшафтних тощо)	щини (археологічних, історичних, монументального мистецтва) у районах області та у м. Ужгород. 4.2. Розроблення облікової документації на 200 об'єктів культурної спадщини (архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва) у районах області, територіальних громадах та у м. Ужгород					
5.	Виготовлення та встановлення 300 охоронних дощок на об'єктах культурної спадщини	5.1. Виготовлення та встановлення 100 охоронних дощок на пам'ятках археології та історії. 5.2. Виготовлення та встановлення 200 охоронних дощок на пам'ятках архітектури		150,0	200,0	250,0	Виготовлення та встановлення 100 охоронних дощок на пам'ятках археології та історії. Виготовлення та встановлення 200 охоронних дощок на пам'ятках архітектури
6.	Розроблення наукової проектно-кошторисної	6.1. Розроблення наукової проектно-		100,0	250,0	300,0	Виготовлення ПКД для реставрації п'яти об'єктів

	документації для проведення реставраційних робіт	кошторисної документації. 6.2. Проведення експертної оцінки виготовленої проектно-кошторисної документації						Проведення експертної оцінки ПКД для проведення реставраційних робіт
7.	Проведення безпосередньо робіт із консервації, реставрації, реабілітації на пам'ятках культурної спадщини			950,0	1300,0	1450,0		Проведення робіт на п'яти па'мятках культурної спадщини
	ВСЬОГО:			2200,0	3000,0	3500,0		

Директор департаменту культури
обласної військової адміністрації

Євген ТИЩУК

Додаток 5
до Програми

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
Програми збереження об'єктів культурної спадщини
Закарпатської області на 2024 – 2026 роки

	2024 рік	2025 рік	2026 рік	Орієнтовний обсяг фінансування, всього (тис. грн)
Державний бюджет				
Обласний бюджет	2200,0	3000,0	3500,0	8700,0
Інші джерела фінансування				
РАЗОМ:	2200,0	3000,0	3500,0	8700,0

Директор департаменту культури
обласної військової адміністрації

Євген ТИЩУК